

Tartu Oskar Lutsu nimelise Linnaraamatukogu arengukava 2024–2027

MISSIOON

Tartu linnaraamatukogu missioon on muuta inimeste elu sisukamaks, loomingulisemaks ja õnnelikumaks, pakkudes vaba juurdepääsu informatsioonile, teadmistele, kirjandusele ja elukestva õppe võimalustele.

VISIOON

Aastal 2030 on Tartu linnaraamatukogu Läänemere piirkonna kaasaegseim, mitmekülgseim ja inspireerivaim raamatukogu, inimeste ja ideede kohtumispaike ning usaldusväärne teejuht kiiresti muutuv infoühiskonnas.

VÄÄRTUSED

Lähtume oma igapäevases töös ja teenuste arendamisel järgmistest kokkulepitud väärtustest.

Usaldusväarsus	Oleme professionaalsed, erapooletud ja vastutustundlikud.
Kasutajakesksus	Pakume paindlikke, mitmekülgseid ja kättesaadavaid lahendusi.
Uuendusmeelsus	Hindame õppimist ja arengut ning uudseid lahendusi.
Sõbralikkus	Hoolime endast ja teistest, oleme avatud ja koostöövalmid.

HETKEOLUKORD

Tugevused

- Palju rahulolevaid ja heasoovlikke lugejaid.
- Hea asukoht ja nähtavus linnaruumis.
- Laiapõhjalised ja mitmekülgsed kogud.
- Linna eri piirkondi kattev ja kogukondi kaasav haruraamatukogude võrgustik.
- Palju teenuseid ja tegevusi eri sihtrühmadele.
- Tuntud ja hinnatud sündmuskeskus.
- Ligipääsetavad ja kõigi vanuserühmadega arvestavad teenused.
- Asjatundlik, kokkuhoidev ja uuendusmeelne kollektiiv.
- Hea ja usaldusväärne maine avalikkuses ja koostööpartnerite seas.

Nõrkused

- Kogu linn ei ole raamatukoguteenusega ühtlaselt kaetud.
- Töötajate ülekoormus, vähete jõududega pakutakse suurt hulka erinevaid tegevusi.
- Vanad ja remonti vajavad hooned, amortiseeruv töökeskkond.
- Ruumipuudus ja hoonete seisukord ei võimalda pakkuda paindlikke ja kasutajate ootustele vastavaid teenuseid.
- Paiknemine osaliselt rendipindadel.
- Vananev personal ja vähene järelkasv.
- Ebapiisav rahastus tegevuste läbiviimiseks, kogude komplekteerimiseks ja motiveeriva töötasu maksmiseks.
- Kasutamata koostöövõimalused linna teiste asutustega.
- Kõike toimuvat ei ole jaksu piisavalt tutvustada ja turundada.

Võimalused

- Südalinna kultuurikeskuse rajamisega kaasnevad uued võimalused, sh suurem tähelepanu raamatukogule ja paremad töötingimused.
- Aktiivne turundus- ja kommunikatsioon erinevates kanalites.
- Vabatahtlike kaasamine raamatukogu tegevustesse.
- Uute tehnoloogiate nutikas kasutamine ning tööprotsesside automatiseerimine.
- Koostöö Tartu Ülikooliga ning rahvusvahelise ülikoolilinna võimaluste parem kasutamine.
- UNESCO kirjanduslinna potentsiaali kasutamine ning rahvusvahelise koostöö tihendamine.
- Osalemine erinevates riiklikes ja rahvusvahelistes projektides, lisaraha toel innovaatiliste ideede elluviimine ja uute teenuste algatamine.
- Tihedam koostöö haridusasutustega, sh raamatukogu tegevusvaldkondade lõimimine õppekavadesse.

Ohud

- Jätkuvad kriisid ja ebastabiilsus ning majandusraskused, mis ei võimalda hoida teenuse kvaliteeti ega värvata uusi spetsialiste.
- Südalinna kultuurikeskuse ehitustähtaegade pikenemine või eelarve oluline suurenemine, mille tõttu tuleb sisu osas kärpeid teha.
- Südalinna kultuurikeskuse ehitamise perspektiivi arvestades võivad muud tegevused (nt e-kogude hankimine, harukogude arendamine) jääda piisava tähelepanuta.
- Lugemishuvi vähenemine ja väärtkultuuri marginaliseerumine ühiskonnas.
- Raamatukogud on vähe lõimitud haridusvaldkonnaga, koolid ei kasuta piisavalt raamatukogu võimalusi õppetöö mitmekesistamiseks.

STRATEEGILISED EESMÄRGID

1. Uusi lugejate põlvkondi inspireeriv raamatukogu

Oleme parimad kirjanduse tundjad ja vahendajad. Suudame tekitada inimestes kirge hea kirjanduse vastu. Meie eesmärk on tuua kirjandus kaante vahelt välja. Aitame kujundada lugemisharjumust varasest noorusest. Meil on esinduslikud ja laiapõhjalised ning pidevalt arenevad kogud, mida tutvustame erinevate teenuste ja tegevuste kaudu.

2. Inimesi arendav ja kogukondi võimestav raamatukogu

Oleme Eesti mitmekülgseim raamatukogu, kõigi jaoks inspireeriv ja avatud paik, kust igaüks leiab midagi. Loomme kõigile võimaluse õppimiseks ja eneseteostuseks. Toetame loomingulisust ja õpihimu. Oleme hinnatud kohtumispaike ning pakume demokraatlikku aruteluruumi.

3. Ligipääsetav ja kasutajakeskne raamatukogu

Lähtume oma tegevustes kasutajate soovide ja vajadustest. Meie teenused on mugavalt ja kasutajasõbralikult kättesaadavad ning ligipääsetavad kõigile inimestele kõikjal linnas. Rakendame nutikalt uusi tehnoloogiaid. Meie hooned on kaasaegsed ja pakuvad võimalusi keskendumiseks, suhtlemiseks ja lõõgastumiseks. Tõstame ühiskonnas keskkonnavalast teadlikkust ning oleme oma tegevustega teistele eeskujuks.

4. Motiveeriva töökeskkonnaga õppiv ja arenev raamatukogu

Oleme professionaalne, kokkuhoidev ja uuendusmeelne kollektiiv. Oleme avatud koostööks erinevate inimeste ja asutustega nii Eestis kui väljaspool Eestit. Meie inimesed on rõõmsameelsed – neil on tööõõm, õppimisõõm ja elurõõm. Raamatukogu on atraktiivne töökoht, sest siin väärtustatakse inimesi. Oleme raamatukogunduse valdkonna suunanäitajad.

VÕTMEINDIKAATORID

Mõõdik	Algtase 2022	Sihttase 2027
Kasutajate arv	36 000	38 000
Külastuste arv	421 000	430 000
Laenutuste arv	970 000	980 000
Kasutajate rahulolu	90%	üle 90%
Tegevustes osalenud laste ja noorte arv	11 000	12 000
Koolitustel osalenute arv	8200	8500
Kultuuriüritustel osalenute arv	14 000	15 000
Tegevustesse kaasatud vabatahtlike arv	20	50
Rahvusvaheliste projektide arv	8	10
Töötajate rahulolu	-	üle 90%

OLULISED TEGEVUSED

1. Uusi lugejate põlvkondi inspireeriv raamatukogu

Nr	Tegevussuunad	2024	2025	2026	2027
1.1	Kasutajate ootustele ja vajadustele vastavate eri keeltes kogude komplekteerimine ja olemasolevate kogude korrapärane hindamine. Enne südalinna kultuurikeskusesse kolimist kogude strateegia uuendamine ning kunstimuseumi ja linnaraamatukogu kunstikogu ühendamine.	x	x	x	x
1.2	Läbirääkimised Tartu linnavalitsusega komplekteerimissumma suurendamiseks tulenevalt elukalliduse tõusust ning raamatute ja perioodika hindade kerkimisest.	x	x	x	x
1.3	Laste- ja noortekirjanduse hankimisele erilise tähelepanu pööramine ning lastele ja noortele suunatud kirjandust propageerivate ürituste korraldamine, et kujundada lugemisharjumust juba varasest east.	x	x	x	x
1.4	Raamatukogutundide läbiviimine koostöös Tartu ja Lõuna-Eesti koolidega, koolide ja õpetajatega tegusa koostöö käigus hoidmine.	x	x	x	x
1.5	Lugemist ja kirjandust tutvustavate ürituste ja koolituste läbiviimine, kirjanike, luuletajate, tõlkijate, illustraatorite, kirjandusteadlaste jt kultuuriinimestega kohtumiste korraldamine.	x	x	x	x
1.6	Uute ürituste sarjade väljatöötamine, erinevate võimaluste katsetamine (nt ööraamatukogu, uued kirjanduslikud teekonnad).		x	x	x
1.7	Raamatukogu ja selle teenuste tutvustamine ja turundamine, sh sotsiaalmeediakanalite oskuslik rakendamine ning lugejaid kaasavate mängude ja kampaaniate korraldamine.	x	x	x	x
1.8	Lugemissoovituste jagamine eri kanalites, et inspireerida inimesi lugema väärtkirjandust.	x	x	x	x
1.9	Koos partneritega UNESCO kirjanduslinna tegevustesse panustamine, et tõsta inimeste teadlikkust kirjanduse rollist Tartus ning aidata kaasa Tartu kui loova linna arengule.		x	x	x

2. Inimesi arendav ja kogukondi võimestav raamatukogu

Nr	Tegevussuunad	2024	2025	2026	2027
2.1	Inimeste igakülgne nõustamine ja toetamine infoühiskonnas toimetulekul, meedia-, digi- ja infokirjaoskuse õpetamine.	x	x	x	x
2.2	Elukestva õppe ja huvitegevuse toetamine ning mitmekülgsete koolitusprogrammide pakkumine eri vanuses ja huvidega inimestele.	x	x	x	x
2.3	Eriilmeliste kursuste, koolituste ja töötubade väljatöötamine, kasutajate koolitusvajaduste väljaselgitamine ja rahulolu hindamine, koolitajate ja eestvedajate väljaõpe.		x	x	x
2.4	Nn asjade raamatukogu mudeli arendamine ja laiendamine, sh seemneraamatukogu tegevuse laiendamine ning uute võimaluste lisamine.		x	x	x
2.5	Lõimumist toetavate tegevuste elluviimine, sisse- ja väljastajate ja pagulaste (sh Ukraina sõjapõgenike) kultuurilise lõimimise toetamine, sh keelekohvikute korraldamine ning mitte-eestlaste kokkuviiimine	x	x	x	x

	kohaliku kogukonnaga.				
2.6	Raamatukogu kui kogukonnakeskuse kontseptsiooni arendamine, mitmekülgse kultuuri- ja haridusprogrammi pakkumine, sh näituste, kontsertide, etenduste, kohtumiste, kogukonna- ja linnaosapäevade jm korraldamine.	x	x	x	x
2.7	Virtuaalnäituste koostamine, sh temaatilise valiku laiendamine ja virtuaalnäituste koostamise tarkvara koolituste läbiviimine.	x	x	x	x
2.8	Huvi- jm tegevusi toetavate ruumide (nt heli- ja videostuudiod, laborid, koosoleku- ja gruppitööruumid) kujundamine ja vajaliku tehnika soetamine.			x	x
2.9	Kodanikuühendustele tegutsemiseks võimaluste pakkumine. Demokraatliku üksteist austava avaliku aruteluruumina kogukondi võimestavate arutelude korraldamine.	x	x	x	x

3. Ligipääsetav ja kasutajakeskne raamatukogu

Nr	Tegevussuunad	2024	2025	2026	2027
3.1	Regulaarne kasutajate tagasiside küsimine, selle põhjal ootuste ja vajaduste kaardistamine ning kasutajate rahulolu hindamine, laekunud ettepanekute alusel uuenduste elluviimine.		x		x
3.2	Raamatukoguruumi ja teenuste arendamisel erivajadustega inimeste ja nende esindusorganisatsioonide kaasamine, kaasava disaini põhimõtete igakülgne rakendamine.	x	x	x	x
3.3	Kõikide raamatukogu hoonete juurde hoiu- ja laadimisvõimaluste loomine (elektri)ratastele.		x	x	x
3.4	Uute tehnoloogiliste võimaluste rakendamine teeninduses, et parandada teenuste kättesaadavust ja kasutajamugavust, sh iseteenindusvõimaluste (arvutite registreerimine, RFID) arendamine.	x	x	x	x
3.5	Raamatukogu tehnikapargi järjepidev ajakohastamine, tagades raamatukogu varustatuse kaasaegsete seadmete ja programmidega ning pakkudes kasutajatele kiiret ja turvalist Wi-Fi-ühendust.	x	x	x	x
3.6	Avatud raamatukogu võimaluste laiendamine ehk raamatukoguteenuste pakkumine töövälisel ajal (laenutuskapid, tagastuskastid, mõnes punktis võimaluse korral 24h raamatukogu teenus).	x		x	x
3.7	Osalemine südalinna kultuurikeskuse hoone projekteerimisel ja kujundamisel, et valmiv raamatukoguhuone oleks kaasaegne ja ligipääsetav ja et seal saaks pakkuda parimat raamatukoguteenust.	x	x	x	x
3.8	Hoonete füüsilise keskkonna kaasajastamine, et suurendada kasutajamugavust (väärikas kaasaegne keskkond, ergonoomiline ja multifunktsionaalne mööbel jm) ning parandada ligipääsetavust (ligipääsuteed, avanevad ukSED jm).	x	x	x	x

4. Motiveeriva töökeskkonnaga õppiv ja arenev raamatukogu

Nr	Tegevussuunad	2024	2025	2026	2027
----	---------------	------	------	------	------

4.1	Töötajate rahuloluküsitluse läbiviimine ja ettepanekutega arvestamine.	x	x	x	x
4.2	Töötajatele koolituste ja nii riigisiseste kui -väliste õppevisiitide korraldamine, kolleegidega kogemuste vahetamise toetamine.	x	x	x	x
4.3	Lugejateenindajate üleviimine raamatukoguhoidja ametikohale.	x	x	x	
4.4	Kolleegilt kolleegile teadmiste ja kogemuste vahendamise süsteemi loomine, osakondade ja üksuste vahelise rotatsiooni korraldamine ning organisatsioonisiseste karjäärivõimaluste mitmekesistamine.		x	x	x
4.5	Vaimselt ja füüsiliselt tervisliku töökeskkonna kujundamine, töötajate igakülgne toetamine tervise hoidmisel ja edendamisel.	x	x	x	x
4.6	Vabatahtlike aktiivne kaasamine raamatukogu tegevustes ning vabatahtlike motivatsioonipaketi väljatöötamine.		x	x	x
4.7	Läbirääkimised Tartu linnavalitsusega, et tagada raamatukogu spetsialistidele motiveeriv töötasu, mis oleks vähemalt sama suur kui kultuuritöötajate riiklik palga alammäär.	x	x	x	x
4.8	Seoses südalinna kultuurikeskuse valmimisega personalivajaduse ja töökorralduse analüüsimine koos Tartu linnavalitsusega.			x	x
4.9	Raamatukogu harukogude võrgustiku laiendamine (eelkõige Tartu kiiresti arenevates piirkondades), tagamaks kvaliteetse teenuse osutamise ning teenuste ligipääsetavuse kõigile elanikele sõltumata elukohast.		x	x	x
4.10	Raamatukoguhoidjate järelkasvu toetamine, noorte raamatukoguspetsialistide kaasamine, praktikavõimaluste loomine ning raamatukogunduse kui elukutse tutvustamine ühiskonnas laiemalt,		x	x	x
4.11	Rahvusvahelistes raamatukogunduse võrgustikes ja koostööprojektides osalemine.		x	x	x
4.12	Keskkonnahoidliku kultuurikorralduse põhimõtete rakendamine, jäätmete liigiti sorteerimise korraldamine ning keskkonnateadlikkuse ja ringmajanduse põhimõtete tutvustamine avalikkuses.	x	x	x	x
4.13	Teiste raamatukogude kolleegidega heade praktikate vahetamine ning ühisprojektide käivitamine.		x	x	x